

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

31 Μαρτίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 2122

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

- 1 Καθορισμός του τρόπου υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, του τρόπου και της διαδικασίας διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας, προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων εξαίρεσης από το τέλος επιτηδεύματος της παρ. Ζα του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α' 152), που προτέθηκε με το άρθρο 180 του ν. 4972/2022 (Α' 181).

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

- 2 Διόρθωση σφάλματος στην υπ' αρ. 1836/2-3-2023 υπουργική απόφαση που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Β' 1338).

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. Α. 1040

(1)

Καθορισμός του τρόπου υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, του τρόπου και της διαδικασίας διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας, προκειμένου για την εφαρμογή των διατάξεων εξαίρεσης από το τέλος επιτηδεύματος της παρ. Ζα του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 (Α' 152), που προτέθηκε με το άρθρο 180 του ν. 4972/2022 (Α' 181).

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 180 του ν. 4972/2022 «Εταιρική διακυβέρνηση των Ανωνύμων Εταιρειών του Δημοσίου και των λοιπών θυγατρικών της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας, διαχείριση συμμετοχών του Δημοσίου σε ανώνυμες εταιρείες και ρυθμίσεις για την

Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, αξιολόγηση της έναντι του Δημοσίου φερεγγυότητας και πιστοληπτικής ικανότητας φυσικών και νομικών προσώπων και σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Πιστοληπτικής Αξιολόγησης, ίδρυση και λειτουργία Κεντρικού Μητρώου Πιστώσεων, Συμπληρωματικός Κρατικός Προϋπολογισμός οικονομικού έτους 2022 και λοιπές διατάξεις οικονομικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα» (Α' 181).

3. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143).

4. Τον ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης» (Α' 133).

5. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (Α' 98), σε συνδυασμό με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

6. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181)

7. Το π.δ. 134/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης» (Α' 168).

8. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

9. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

10. Το π.δ. 84/2019 «Σύσταση και κατάργηση Γενικών Γραμματειών και Ειδικών Γραμματειών/Ενιαίων Διοικητικών Τομέων Υπουργείων» (Α' 123).

11. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).

12. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 2).

13. Την υπό στοιχεία Υ70/30.10.2020 απόφαση Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

14. Την υπ' αρ. 339/18.07.2019 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών, Απόστολο Βεσυρόπουλο» (Β' 3051).

15. Τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' «Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» του Μέρους Πρώτου του ν. 4389/2016 «Επείγουσες διατάξεις για την εφαρμογή της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και άλλες διατάξεις» (Α' 94) και ειδικότερα του άρθρου 7, της παρ. 1 του άρθρου 14 και του άρθρου 41 του νόμου αυτού.

16. Την υπό στοιχεία Δ.Ο.Ρ.Γ.Α. 1125859 ΕΞ 23.10.2020 απόφαση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)» (Β' 4738).

17. Την υπ' αρ.1 της 20.1.2016 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου «Επιλογή και διορισμός Γενικού Γραμματέα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών» (Υ.Ο.Δ.Δ. 18), σε συνδυασμό με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 10 του άρθρου 41 του ν. 4389/2016, όπως ισχύουν και την υπ' αρ. 39/3/30.11.2017 απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης της Α.Α.Δ.Ε. «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 689) και την υπό στοιχεία 5294 ΕΞ 17.1.2020 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Ανανέωση της θητείας του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων» (Υ.Ο.Δ.Δ. 27).

18. Την από 27.3.2023 εισήγηση Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

19. Την υπό στοιχεία 50935/2023 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών.

20. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται απώλεια εσόδων σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Με την παρούσα καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης, ο τρόπος και η διαδικασία διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αυξάνουν τις θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Άρθρο 2 Δικαιούχοι

1. Δικαιούχοι της εξαίρεσης από την καταβολή του τέλους επιτηδεύματος είναι:

α) φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα και

β) νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες,

ανεξάρτητα από τον τρόπο τήρησης των βιβλίων τους (απλογραφικά ή διπλογραφικά), των οποίων τα ακαθάριστα έσοδα κατά το φορολογικό έτος για το οποίο χορηγείται η εξαίρεση δεν υπερβαίνουν τα δύο (2) εκατομμύρια ευρώ.

2. Για την εξαίρεση των πιο πάνω προσώπων από την καταβολή του τέλους επιτηδεύματος ενός φορολογικού έτους θα πρέπει κατά το ίδιο φορολογικό έτος να έχουν προβεί σε αύξηση των θέσεων εργασίας πλήρους απασχόλησης κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (3/12) σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Άρθρο 3

Τρόπος υπολογισμού της αύξησης του μέσου αριθμού εργαζομένων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης

1. Για τον υπολογισμό της αύξησης κατά τουλάχιστον τρία δωδέκατα (ή 25%) του μέσου αριθμού των εργαζομένων των δικαιούχων επιχειρήσεων με σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του αριθμού των απασχολούμενων κατά το κρινόμενο (για την εξαίρεση από το τέλος επιτηδεύματος) έτος, ο οποίος συγκρίνεται με τον μέσο όρο των απασχολούμενων του προηγούμενου φορολογικού έτους. Βάση υπολογισμού του μέσου αριθμού των εργαζομένων είναι ο αριθμός των απασχολούμενων από την 1/1 έως και την 31/12 του προηγούμενου φορολογικού έτους, σε συνάρτηση με τον αριθμό των απασχολούμενων από την 1/1 έως και την 31/12 κατά το κρινόμενο έτος.

2. Ο μέσος αριθμός εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της επιχείρησης υπολογίζεται ανά μήνα από το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης, αορίστου ή ορισμένου χρόνου για το σύνολο του έτους.

3. Στους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης συμπεριλαμβάνονται οι εποχικοί απασχολούμενοι.

4. Ειδικά σε περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων, ο μέσος όρος των εργαζομένων στην προερχόμενη από τη συγχώνευση εταιρεία θα προκύπτει από το άθροισμα των μέσων όρων των εργαζομένων που απασχολήθηκαν σε κάθε μία από τις συγχωνεύμενες επιχειρήσεις για το χρονικό διάστημα της τελευταίας διαχειριστικής χρήσης τους.

5. Εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος, ο οποίος απασχολείται στην επιχείρηση τουλάχιστον κατά μία ημέρα πλέον του μισού ημερολογιακού μήνα, δηλαδή πλέον των 15 ημερών ανά μήνα, υπολογίζεται σε ετήσια βάση ως ένα δωδέκατο (1/12).

6. Κατά τον υπολογισμό του μέσου όρου απασχολούμενων, ποσοστά μικρότερα του 0,5 στρογγυλοποιούνται προς τα κάτω και ποσοστά μεγαλύτερα ή ίσα του 0,5 στρογγυλοποιούνται προς τα πάνω.

Άρθρο 4 Τρόπος και διαδικασία διακρίβωσης και ελέγχου των προϋποθέσεων-διαδικασία υποβολής ενστάσεων

1. Για τον έλεγχο της προϋπόθεσης της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της παρούσας το ποσό των ακαθαρίστων εσόδων αντλείται από την κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (έντυπο Ε3) και συγκεκριμένα, από τον κωδικό (047) του εντύπου του εκάστοτε φορολογικού έτους.

2. Ο μέσος αριθμός εργαζομένων πλήρους απασχόλησης της επιχείρησης υπολογίζεται από το Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ανά μήνα από το σύνολο των εργαζομένων που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης, για το σύνολο του έτους, σύμφωνα με τα

οριζόμενα στο άρθρο 3 της παρούσας. Τα εξαχθέντα στοιχεία διαβιβάζονται αρμοδίως από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στην ΑΑΔΕ.

3. Η ΑΑΔΕ ενημερώνει, μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τις επιχειρήσεις που πληρούν την προϋπόθεση της παρ. 2 του άρθρου 2 της παρούσας. Εφόσον οι επιχειρήσεις αυτές πληρούν και την προϋπόθεση της παρ. 1 του άρθρου 2 εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το οικείο φορολογικό έτος. Εάν κατά τον χρόνο λήψης του ηλεκτρονικού μηνύματος από την ΑΑΔΕ, οι δικαιούχοι έχουν ήδη υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου έτους, υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση προκειμένου να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το έτος αυτό.

4. Οι επιχειρήσεις που δεν λαμβάνουν το ηλεκτρονικό μήνυμα της προηγούμενης παραγράφου, λόγω μη διακρίβωσης της πλήρωσης των προϋποθέσεων του προηγούμενου άρθρου, δικαιούνται να υποβάλλουν ένσταση μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του πρώτου δεκαπενθημέρου του έκτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Η ένσταση υποβάλλεται με τη συμπλήρωση σχετικού εντύπου εντός του περιβάλλοντος του Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ. Οι ενστάσεις εξετάζονται από Επιτροπή, που θα συσταθεί από τον Γενικό Γραμματέα Εργασιακών Σχέσεων. Οι επιχειρήσεις υποχρεούνται, επί ποινή απαραδέκτου της ένστασης, να συνυποβάλλουν με το ως άνω έντυπο, σε ηλεκτρονική μορφή, όλα τα απαραίτητα κατά περίπτωση δικαιολογητικά και στοιχεία για την τεκμηρίωση της ένστασης. Η απόφαση που εκδίδεται από την Επιτροπή Ενστάσεων κοινοποιείται στην επιχείρηση και γνωστοποιείται στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ, το οποίο αποστέλλει για τις περιπτώσεις αυτές επικαιροποιημένα στοιχεία στην ΑΑΔΕ. Η ΑΑΔΕ αποστέλλει μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στις επιχειρήσεις των οποίων η ένσταση γίνεται αποδεκτή. Εάν κατά τον χρόνο λήψης του ηλεκτρονικού μηνύματος από την ΑΑΔΕ, οι δικαιούχοι έχουν ήδη υποβάλει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του οικείου έτους, υποβάλλουν τροποποιητική δήλωση προκειμένου να εξαιρεθούν από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για το έτος αυτό.

Άρθρο 5 Λοιπά φορολογικά ζητήματα

1. Εφόσον μια επιχείρηση εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 2 της παρούσας, εξαιρούνται από την καταβολή του τέλους επιτηδεύματος και τα υποκαταστήματα αυτής, όπως αυτά ορίζονται στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 3986/2011.

2. Για τις επιχειρήσεις με διαχειριστική χρήση διαφορετική του ημερολογιακού έτους, το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων προκύπτει από τον κωδικό (047) της κατάστασης οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα (Ε3) του εκάστοτε φορολογικού έτους, ενώ ο σχετικός μέσος αριθμός εργαζομένων με

σχέση εργασίας πλήρους απασχόλησης υπολογίζεται, αντίστοιχα, για τους μήνες που απαρτίζουν το εν λόγω φορολογικό έτος.

3. Για επιχειρήσεις που έκαναν αλλαγή της διαχειριστικής περιόδου εντός του έτους, για το εν λόγω φορολογικό έτος πραγματοποιείται οίκοθεν αναγωγή του συνόλου των ακαθαρίστων εσόδων που έχουν δηλωθεί στον κωδικό (047) του εντύπου Ε3 σε δωδεκάμηνη βάση. Αντιστοίχως, θα πραγματοποιηθεί αναγωγή-υπολογισμός του μέσου αριθμού πλήρως απασχολούμενων εργαζομένων της επιχείρησης για τα υπόψη χρονικά διαστήματα σε δωδεκάμηνη βάση.

4. Για τις περιπτώσεις επιχειρήσεων που έκαναν έναρξη εργασιών κατά τη διάρκεια του προηγούμενου φορολογικού έτους ή που προέβησαν σε διακοπή της δραστηριότητάς τους κατά τη διάρκεια του κρινόμενου φορολογικού έτους, πραγματοποιείται, αντιστοίχως, αναγωγή του μέσου αριθμού πλήρως απασχολούμενων εργαζομένων της επιχείρησης των υπόψη χρήσεων σε δωδεκάμηνη βάση, προκειμένου για τη σύγκρισή τους με τον μέσο αριθμό του επόμενου της έναρξης ή του προηγούμενου της διακοπής φορολογικού έτους.

Άρθρο 6

Υποχρεώσεις επιχειρήσεων

1. Τα ανωτέρω πρέπει να προκύπτουν από τις μισθοδοτικές καταστάσεις των επιχειρήσεων που ανήκουν στους δικαιούχους της παρούσας και τα λοιπά στοιχεία που τηρούνται βάσει της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, τα οποία θα προσκομίζονται σε περίπτωση ελέγχου προκειμένου να πιστοποιείται η τήρηση των προϋποθέσεων της παρ. 3α του άρθρου 31 του ν. 3986/2011.

2. Οι εν λόγω επιχειρήσεις οφείλουν να διαφυλάττουν τα λογιστικά αρχεία για όσο χρόνο ορίζεται από τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν.4987/2022).

Άρθρο 7

Έναρξη ισχύος

Οι διατάξεις της παρούσας ισχύουν από την 1η.9.2022 και έχουν εφαρμογή προς τον σκοπό θεμελίωσης εξαίρεσης από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος φορολογικού έτους 2022 και εφεξής.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 29 Μαρτίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών

Υφυπουργός
Οικονομικών

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ**

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
ΒΕΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ**

Εργασίας και Κοινωνικών
Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ

(2)

Στην υπ' αρ. 1836/2-3-2023 υπουργική απόφαση, με θέμα «Καθορισμός θέσεων που καλύπτονται από άτομα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4765/2021, για τους ΟΤΑ α' και β' βαθ-

μού και τα Νομικά Πρόσωπα αυτών», που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Β' 1338) στη σελίδα 11795, στη γραμμή 58 («Δήμος Αμφίπολης») του πίνακα, στην τελευταία στήλη («αριθμός θέσεων») η οποία έχει μείνει κενή, τίθεται ο αριθμός «1».

(Από το Υπουργείο Εσωτερικών)